

Entorn urbà i salut ♥

Guia per a la implementació de
l'eina d'Avaluació d'Impactes
en Salut (AIS) en els Plans
d'Ordenació Urbanística
Municipals (POUM)

diba.cat/entorn-urba-i-salut

**Diputació
Barcelona**

1 Índex

1	Índex.....	2
2	Introducció.....	4
2.1	Objectius.....	5
2.2	Què és l'AIS?.....	5
2.3	Per què realitzar l'AIS? I el seu paper en la Salut Pública.....	6
2.4	Que són Impactes en la salut?.....	6
2.5	L'AIS és prospectiva.....	7
2.6	Qui pot realitzar la AIS?.....	7
2.7	Com participen la comunitat i els interessats?.....	7
2.8	Com es diferencia l'AIS del Monitoratge?.....	10
2.9	Com la AIS es diferencia de l'Avaluació?.....	10
2.10	Passos de l'AIS.....	11
3	Guia per aplicar una AIS a un POUM.....	12
3.1	Creació d'un grup de treball.....	12
3.2	Avanç de POUM.....	12
3.3	Cribratge.....	16
3.4	Abast.....	16
3.5	Impactes en Salut.....	21
3.5.1	Direccionalitat dels impactes en salut.....	21
3.5.2	Capacitat de medicació.....	22
3.5.3	Grau de certesa o nivell d'evidència.....	22
3.5.4	Població impactada.....	22
3.5.5	Temporalitat de l'impacte.....	22
3.5.6	Àrea geogràfica impactada.....	22
3.5.7	Opinió de la comunitat.....	23
3.6	Recomanacions -Desenvolupament de propostes derivades de l' AIS.....	26
3.6.1	Canvis en polítiques/projectes.....	26
3.6.2	Priorització de la comunitat.....	26
3.6.3	Tipus d'impacte en la salut.....	26
3.6.4	Freqüència o número de població impactada.....	27
3.6.5	Rang final de priorització.....	27
3.6.6	Solucions Win-Win.....	28
3.6.7	Activitat o estadi del projecte on es recomana la intervenció.....	28

3.6.8	Accions per millorar els beneficis en salut	28
3.6.9	Actors responsables de les accions	28
3.6.10	Treball o Informació futura que serà necessària.	29
3.7	Indicadors.....	32
3.7.1	Dels determinants en salut	32
3.7.2	Dels impactes en salut.....	32
4	Col·laboradors de la guia.....	38

2 Introducció

L'ambient urbà és un dels grans determinants de la salut. L'urbanisme estableix quatre vies principals a través de les quals l'entorn urbà afecta a la salut humana: 1) l'entorn natural i construït de la ciutat, 2) el desenvolupament social i econòmic, 3) la disponibilitat i qualitat dels aliments, i 4) l'accés als serveis sanitaris.

L'entorn natural i construït de la ciutat influeix en la salut dels habitants a través de la geografia i el clima, la qualitat de la vivenda, les àrees verdes, els sistemes d'aigua i sanejament, la qualitat de l'aire i el soroll, els sistemes de transport i les infraestructures. Canvis en aquests factors de l'entorn natural i construït poden modificar hàbits (com l'activitat física) o exposar-nos a riscos (com la contaminació) que s'han relacionat amb malalties crònic-degeneratives com càncer, diabetis, malalties cardiovasculars, entre altres.

L'entorn social i econòmic de la ciutat, que inclou l'accés a oportunitats econòmiques i educatives, la seguretat, la protecció, el recolzament social, la cohesió, i la igualtat de gènere, tenen també un impacte important en la salut dels habitants de les ciutats. Aspectes com la seguretat s'associen fàcilment a lesions o mort, però també s'han associat a estrès i problemes de salut mental. Aspectes com la cohesió social i el recolzament social s'han relacionat amb millores en la salut auto-percebuda i menor estrès. L'accés a oportunitats econòmiques i d'educació s'han associat també amb una millor qualitat i esperança de vida.

La salut urbana també està afectada per la disponibilitat i qualitat dels aliments. Des del punt de vista urbanístic es pot incidir en la regulació de plantes baixes i destinant terrenys al cultiu, actuacions que ajudaran a la promoció de l'oferta de productes de temporada i proximitat.

Per últim, l'accés als serveis sanitaris també té influència en la salut urbana, de forma clara. Els serveis sanitaris estan principalment desenvolupats per disminuir l'impacte de les malalties en les persones que les pateixen. En contrast, la resta de vies mencionades anteriorment ajuden a prevenir que les malalties apareguin en tota la població.

És per això que és important introduir el concepte salut en els Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM) si es pretén millor la qualitat de vida de la població. La necessitat d'introduir la salut en sectors considerats habitualment com a no sanitaris, com l'urbanístic, és de primordial importància per prevenir i promoure la salut de la població.

L'objectiu d'aquesta guia és incorporar el concepte salut en la presa de decisions urbanístiques, específicament en els POUM, que finalment determinaran de forma important aquestes quatre vies principals a través de les quals l'entorn urbà afectarà la salut de la població.

2.1 Objectius

L'objectiu d'aquesta guia és orientar en l'ús de l'eina d'Avaluació d'Impactes en Salut (AIS) aplicat als Plans d'Ordenació Urbanística Municipal (POUM).

La guia presentarà pas a pas com realitzar una AIS fent servir l'eina que es presenta en un document en Excel.

2.2 Què és l'AIS?

Una AIS és una combinació de procediments, mètodes i eines que jutgen sistemàticament els potencials efectes d'una política, pla, programa o projecte sobre la salut d'una població, i la distribució d'aquests efectes dins la població.

A la Comunitat Autònoma d'Andalusia, l'AIS ha adquirit rang normatiu pel seu desenvolupament amb l'aprovació de la *Llei de Salut Pública d'Andalusia, i del Decret 169/2014, de 9 de desembre*, pel qual s'estableix el procediment de l'Avaluació d'Impacte en la Salut de la Comunitat Autònoma d'Andalusia.

A Catalunya encara no existeix aquest desenvolupament normatiu, però la importància que té l'aplicació d'aquesta eina en Salut Pública ha impulsat la publicació d'aquesta guia. Es tracta de posar en manifest que les decisions polítiques que afecten a la nostra salut no són només les decisions preses des de l'àmbit sanitari, sinó que l'educació, vivenda, treball, economia, medi ambient o planificació urbana, tenen un impacte molt important en ella.

La AIS intenta predir els impactes en la salut d'aquests projectes:

- Avaluant la gravetat i la probabilitat de que els impactes siguin positius i negatius;
- Determinant si aquests són impactes directes o indirectes, i
- Avaluant la distribució dels impactes.

L'AIS fa partícips als prenedors de decisions (tècniques i/o polítiques) per a que considerin els impactes en salut i els seus determinants, maximitzant els impactes positius i reduint els negatius al mínim i, si s'escau, recomanant mesures de mitigació.

2.3 Per què realitzar l'AIS? I el seu paper en la Salut Pública

L'AIS és un enfocament estructurat centrat en solucions i orientat a l'acció, per maximitzar els efectes positius i minimitzar els impactes negatius en la salut de les noves iniciatives.

En l'AIS, la salut pot ser definida com l'estat de benestar físic, mental i social, i no només l'absència de malaltia, que permet els factors socials en que viu immers l'individu i la col·lectivitat. En base a aquesta definició l'avaluació ha de considerar tant els riscos com els beneficis per a la salut d'una proposta i les possibles formes en que la salut i el benestar poden ser protegits i promoguts.

L'AIS millora la planificació i el desenvolupament de les polítiques:

1. Per identificar els perills per a la salut de la proposta que s'està desenvolupant.
2. Per reduir o eliminar els riscos potencials per la salut derivats d'aquests perills i dur a terme la comunicació de riscos.
3. Per identificar, enfortir i, on sigui possible, les formes en que el desenvolupament proposat pugui promoure i millorar la salut.
4. Per identificar i abordar els impactes socials, ambientals i econòmics determinants de l'evolució que tindran impactes directes i indirectes sobre la salut.
5. Per reduir o eliminar les desigualtats en salut que es produeixen com a resultat de la proposta.

2.4 Que són Impactes en la salut?

Els impactes en la salut són els efectes globals, siguin directes o indirectes, d'una política, pla, programa o projecte sobre la salut d'una població.

Efectes directes sobre la salut de la població, per exemple: l'exposició a contaminants (incloent el soroll) que una proposta pot alliberar a l'aire, aigua i sòl.

Efectes indirectes a través de la influència d'una proposta sobre els determinants de la salut, per exemple: efecte en el treball local, l'accés al comerç i a serveis locals i la disponibilitat d'espais públics.

Aquests impactes poden ser immediats, a curt termini (durant els 6 primers mesos) o després d'un període de temps més llarg. Els impactes a llarg termini són d'especial interès pels POUM, ja que s'espera que les intervencions incloses en els POUM afectin

a llarg termini la vida de la població i en paral·lel produint un canvi crònic dels determinants de salut i els seus impactes.

2.5 L'AIS és prospectiva

AIS hauria de dur-se a terme abans de la posada en pràctica de la política, programa i projecte que s'està avaluant, dins de la fase de definició de les propostes, i abans de la seva implementació.

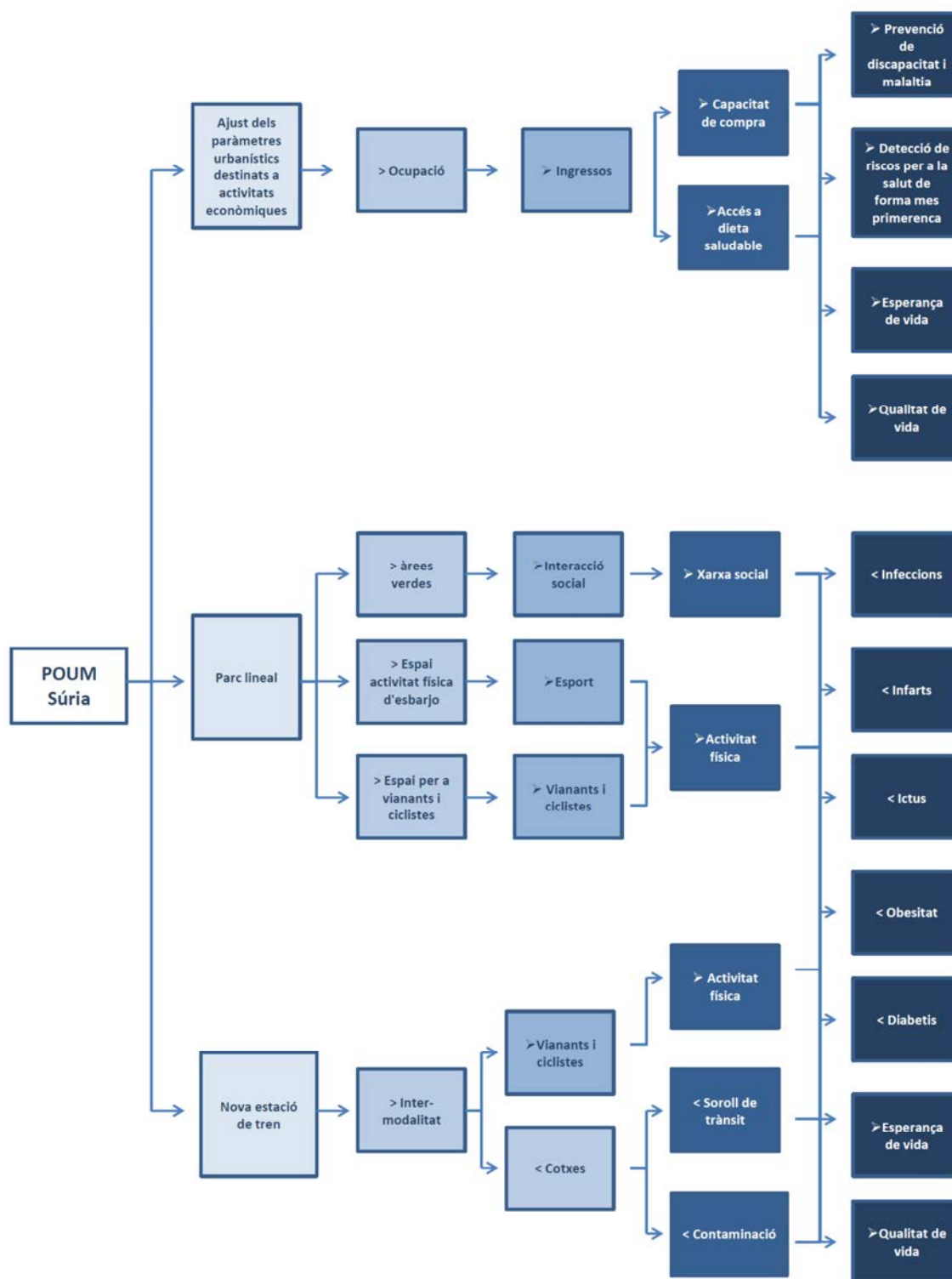
2.6 Qui pot realitzar la AIS?

- Tècnics d'urbanisme, mobilitat, infraestructures, àrees verdes, etc.
- Tècnics en salut.

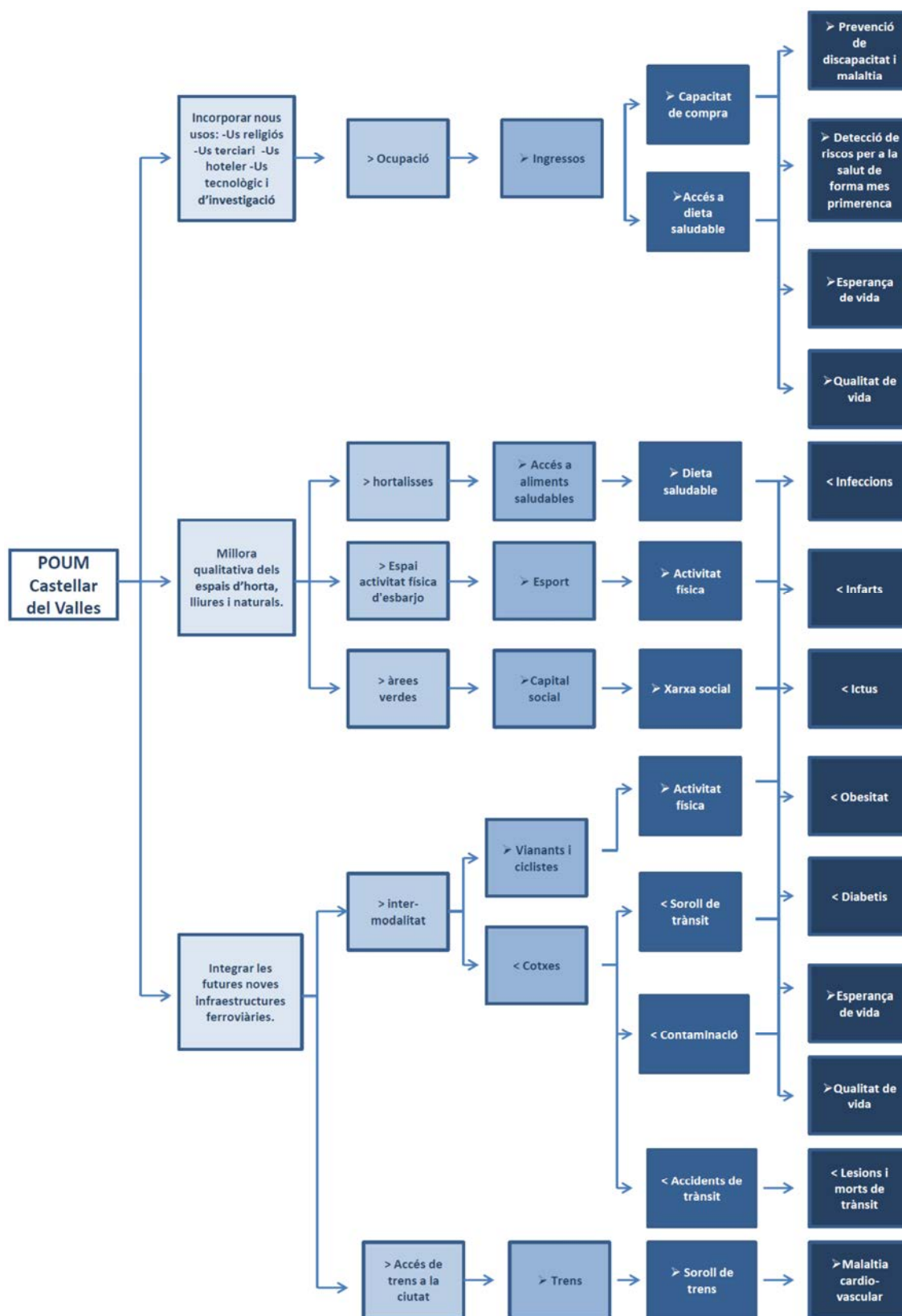
2.7 Com participen la comunitat i els interessats?

- Proposant i escollint els projectes a avaluar.
- Identificant prioritats, necessitats i impactes dels projectes.
- Avaluant i monitorant els resultats de l'AIS.

En els següents gràfics es poden observar les vies que relacionen el POUM i les propostes presentades en l'Avanç del POUM i com modifiquen els determinants en salut, i això es tradueix en condicions de salut específiques. Aquests gràfics es poden utilitzar per facilitar la comunicació de la AIS del POUM a la comunitat i als interessats.

Exemple d'una proposta dins de l'avanç del POUM de Súria.

Exemple d'una proposta dins del POUM de Castellar del Vallès.

Per a una millor visualització d'aquests exemples, es pot consultar aquest [link](#).

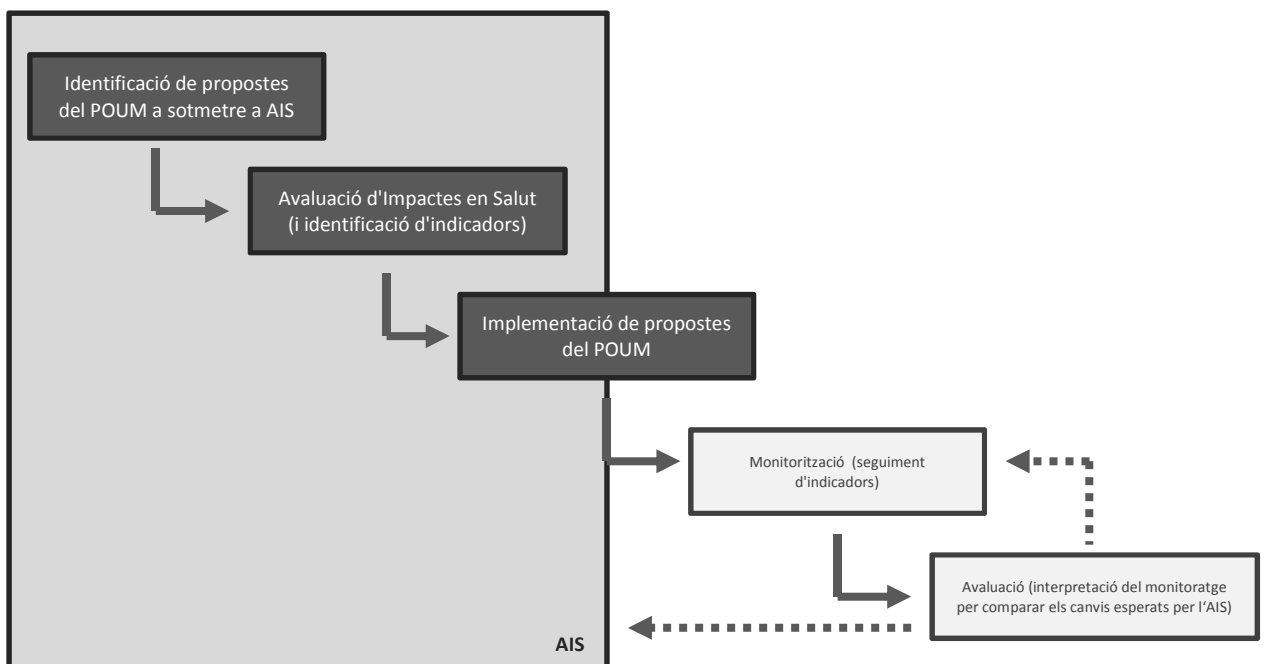
2.8 Com es diferencia l'AIS del Monitoratge?

El monitoratge és la fase de seguiment d'indicadors associats als determinants en salut o als impactes de salut que es realitza després de l'aplicació del projecte (en aquest cas de la implementació del POUM). Els seus resultats s'utilitzen per informar a la valuació d'una iniciativa. Les recomanacions i els impactes en salut estimats per l'AIS, poden ser monitorades seguint els indicadors identificats per l'AIS.

Per exemple, si s'espera que la intervenció millori la salut associada a un increment de l'activitat física en la població, la AIS pot suggerir com indicadors els nivells d'activitat física en la població i/o la incidència de malalties cardiovasculars. En aquest cas el monitoratge començaria després de la implementació de la intervenció, i es centraria en el seguiment dels indicadors (activitat física i/o malalties cardiovasculars).

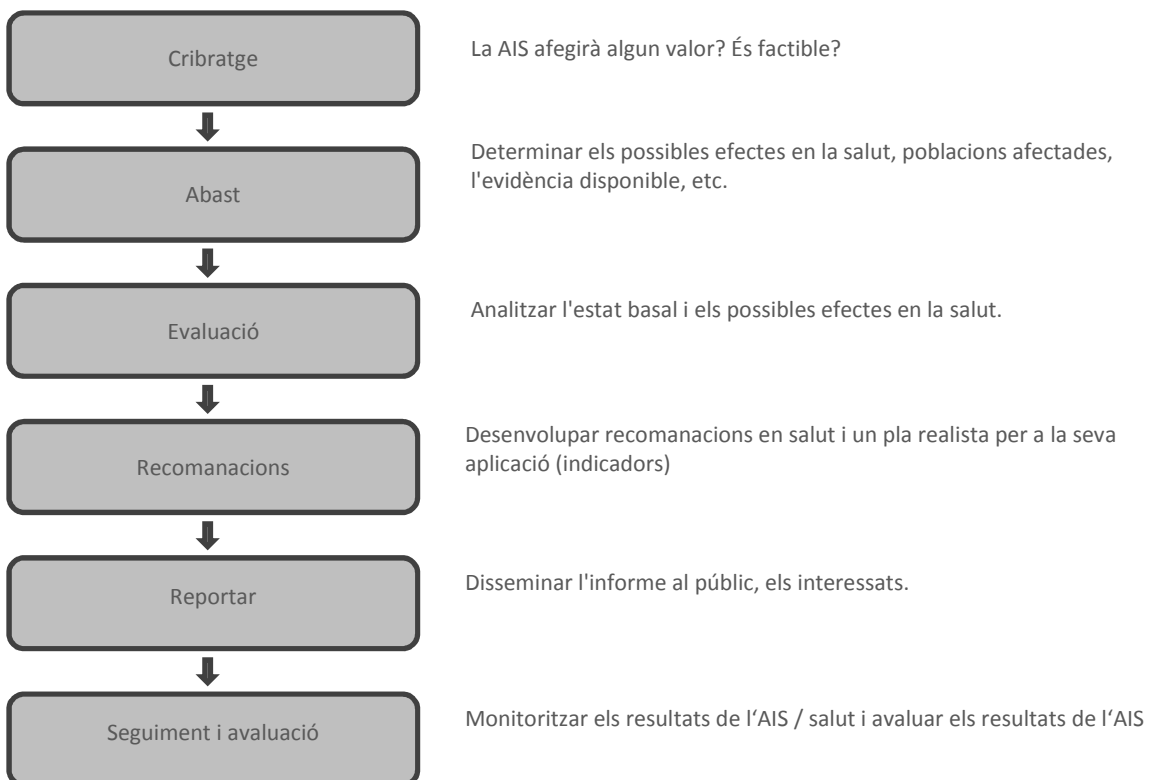
2.9 Com la AIS es diferencia de l'Avaluació?

La AIS, com ja s'ha esmentat en paràgrafs anteriors, es du a terme de forma prospectiva, abans que la política, programa o projecte s'implementin. A diferència de l'avaluació, que és en gran part retrospectiva i es basa en l'avaluació dels indicadors, que són seguits durant una fase de monitoratge. L'avaluació té com a finalitat identificar els canvis en els indicadors i comparar-ho amb els canvis esperats, per identificar de forma primerenca canvis no esperats en els indicadors o confirmar els canvis esperats i suggerits per l'AIS.

2.10 Passos de l'AIS

L'AIS inclou 6 passos que es descriuen en la següent figura. Aquests passos inclouen 1) la fase de cribratge, on s'identifica la política o pla que requereix una AIS; 2) la fase d'abast, on es determina la població, area geogràfica i determinants de la salut relacionats amb la intervenció; 3) la fase d'avaluació dels impactes en salut, on s'estima l'impacte que tindrà la política en resultats en salut (malaltia, mort, esperança de vida, etc.); 4) la fase de generació de recomanacions, on es desenvoluparan les recomanacions que seran dirigides als organismes/individus implicats en la presa de decisions i implicats en polítiques per maximitzar els beneficis en salut i reduir els riscos; 5) la fase d'informació, on es prepara la informació pels diferents actors i inclou una descripció de les fases anteriors, amb especial èmfasi en les recomanacions i actors que han de ser informats per, si és el cas, modificar la política amb l'objectiu de maximitzar els seus beneficis en la salut de la població; i 6) fase de seguiment i avaluació, on es fa un monitoratge dels indicadors suggerits per l'AIS, i s'avalua el canvi d'aquests indicadors després de la implementació de la política o pla.

3 Guia per aplicar una AIS a un POUM

La guia té com a finalitat sistematitzar i homogeneïtzar els passos per avaluar els impactes en salut d'un POUM. Es recomana seguir la descripció dels passos en base al document en Excel adjunt per poder realitzar la AIS. A les següents seccions s'inclouen exemples de l'Excel adjunt relacionats amb cada secció per poder seguir de forma més senzilla l'explicació de la guia.

3.1 Creació d'un grup de treball

Per dur a terme una AIS és fonamental disposar d'un grup de treball multidisciplinari, que aportarà coneixements i habilitats específiques.

Les persones que haurien de formar part del grup de treball són:

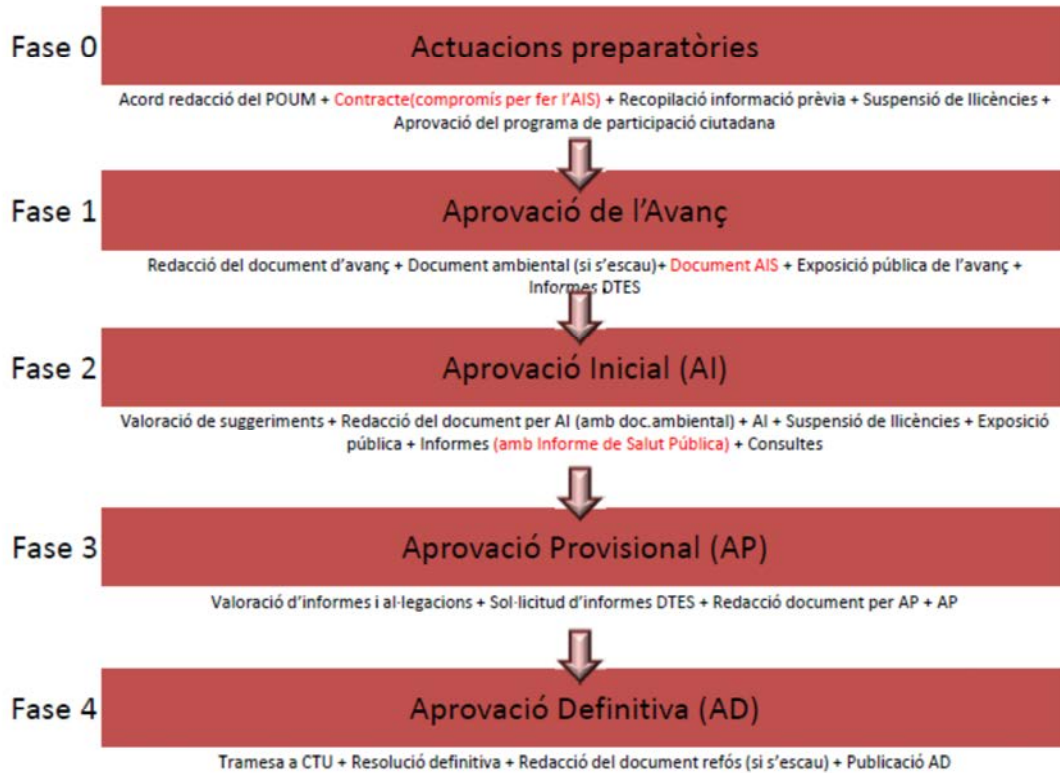
- Equip tècnic i polític redactor del POUM.
- Equip tècnic amb formació de grau o postgrau en disciplines relacionades amb l'àrea de ciències de la salut.

Les persones que poden o es recomana que formin part en algun pas del procés de la AIS són:

- Ciutadans.
- Representants dels grups interessats més importants (persones amb un interès personal en el resultat del projecte).
- Polítics locals.
- Tècnics municipals d'altres àrees.

3.2 Avanç de POUM

Es recomana que s'apliqui aquesta eina de AIS durant l'avanç del POUM corresponent al municipi que es desitja avaluar.

Especialment es recomana que es realitzi en l'apartat d'anàlisi i diagnòstic de l'avanç de POUM, on es presenten les àrees proposades d'intervenció i les propostes d'alternatives d'ordenació urbanística, que hauran de ser llistats en el seva totalitat en les files de la taula a la que fa referència aquesta guia. És necessari realitzar aquesta avaluació durant l'avanç del POUM, perquè és una fase de decisió, on en cas de detectar-se impactes negatius es podrà replantejar o substituir la intervenció, incloent també la participació de la ciutadania en aquesta presa de decisions.

Les principals àrees d'intervenció urbanística relacionades amb el POUM i que poden ser de rellevància per l'AIS són:

1. Densitat
2. Usos
3. Equipaments
4. Espai públic
5. Vivenda
6. Patrimoni (públic i privat)
7. Xarxa viària
8. Xarxa d'infraestructures de transport
9. Xarxa d'infraestructures de serveis
10. Medi ambient, sostenibilitat, adaptació al canvi climàtic i suficiència de recursos

L'AIS s'haurà d'aplicar a totes les intervencions urbanístiques proposades per l'avanç de POUM.

Exemple: Propostes de l'avanç de POUM de Súria

Propostes de l'avanç del POUM de Súria
PDU de la mineria del Bages, el seu procediment d'avaluació ambiental estratègica definirà l'encaix urbanístic, territorial i ambiental
Ajust dels paràmetres urbanístics destinats a activitats econòmiques, afavorint la implementació de mitjanes i grans empreses. Formació de grans lots urbanístics
La compleció del sistema d'espais lliures i equipaments. Parc lineal de davant del riu.
Vorerer més amples en carrers específics
Accessibilitat al Poble Vell. Ampliació de voreres, accés a bicicletes, espais lliures i d'esports, connectivitat, ús mixt de sòl
Xarxa d'itineraris quotidians per a vianants i ciclistes
Millora dels accessos a la zona industrial de La Pobla des de la carretera C-55 i C-1410
Nova estació de ferrocarril de Súria
Aparcaments de davant de l'estació del tren
Aparcaments de davant de les escoles
Ampliar els carrers de prioritat per a vianants i ciclistes a l'Eixample
Millora i compleció de la trama urbana
Limitació del perímetre urbà a l'Eixample
Finalització de zones verdes

Exemple: Propostes del POUM de Castellar del Vallès

	
Propostes del POUM Castellar del Vallès	
<p>Normativització i reglamentació en general del sòl no urbanitzable, estudiant les possibles compatibilitats d'usos i la millora qualitativa dels espais d'horta, lliures i naturals.</p>	
<p>Projectar la ciutat, amb una especial atenció a la façana del riu Ripoll, millorant la seva accessibilitat i obrint la ciutat al riu.</p>	
<p>Millorar l'estàndard, l'ordenació i la regulació de sòls destinats a equipaments i espais lliures, que constitueixen la base de la qualitat urbana del poble.</p>	
<p>Incorporar nous usos: ús religiós, ús terciari (oficines i serveis), ús hotel·ler, ús tecnològic i d'investigació.</p>	
<p>Reorientar el model residencial vigent, amb una major i més decidida aposta per l'habitatge plurifamiliar i en especial per l'habitatge protegit.</p>	
<p>Ordenar la mobilitat del poble, amb especial atenció a la mobilitat tova i preferència pels desplaçaments a peu en contraposició als desplaçaments en mitjans motoritzats.</p>	
<p>Integrar les futures noves infraestructures de la mobilitat urbana i territorial, viàries i ferroviàries, en el nou projecte de ciutat.</p>	

A més a més, durant la fase d'anàlisi i diagnòstic, previ a l'avanç del POUM, es presenten indicadors de salut; aquests indicadors poden ser utilitzats també per les fases de monitoratge i avaluació de l'AIS (veure secció d'"Indicadors" més endavant).

Per tenir informació de l'estat de salut de la població, es recomana incloure en la fase d'anàlisi i diagnòstic, dins de les actuacions preparatòries del POUM, els següents indicadors de salut.

Estructura per sexe i edat de la població

- Embarassos
- Natalitat
- Fecunditat
- Evolució general de la mortalitat i esperança de vida
- Mortalitat per causa
- Mortalitat evitable
- Hospitalització
- Salut mental

3.3 Cribratge

La fase de cribratge es refereix, com s'ha esmentat a la secció anterior, a la identificació i selecció de polítiques o plans que requereix una AIS. Com aquesta guia està enfocada a realitzar sistemàticament AIS pels POUM, la fase de cribratge no és necessària per a aquest exercici. La fase de cribratge ha estat realitzada pel personal de la Diputació de Barcelona i ISGlobal, conclouent que els POUM són plans que es veuran afavorits per l'AIS.

3.4 Abast

L'abast es refereix a la fase en la qual s'identifiquen els possibles determinants en la salut relacionats amb les propostes i àrees d'intervenció urbanística.

Els determinants són factors que es coneixen o es pensa que estan causalment relacionats amb els estats de salut. Es poden llistar i classificar. La direcció de canvi d'un determinant de la salut, en sentit + o - pot ser inferida.

Els determinants de salut es divideixen entre:

- Aquells que poden ser modificats, com les condicions de la vivenda.
- Aquells que no poden ser modificats, com l'edat.
- Els negatius, com la pobresa.
- Els positius, com l'ocupació.

En aquest pas, a més d'incloure el determinant específic s'haurà de descriure la direcció de canvi esperat, increment o disminució en la població, en base a l'evidència científica.

El procés d'abast es divideix en els següents passos:

- Identificació dels determinants específics en salut.
- Descripció de la direcció del canvi ja sigui increment o disminució del determinant en la població.

- Identificació de la categoria del determinant.
- Fase de desenvolupament de la proposta que produirà el canvi. En el cas d'infraestructures, les fases es poden dividir en construcció (fase de creació de la infraestructura), operació (ús i manteniment de la infraestructura) i desmantellament (demolició de la infraestructura).
- Població impactada (especificant l'edat, sexe, nivell educatiu, laboral, etc.).

Taula 1. Exemples de determinants en salut.

Categories de determinant de salut	Exemples específics de determinant de salut
Individuals /familiars	
Factors Biològics	Edat, sexe, genètica, immunitat, estat nutricional
Comportament/ Estil de vida	Comportament, ocupació, educació, desocupació, ingressos, dieta, addiccions, exercici.
Salut mental	Autoestima, control, percepció de salut
Familiars	Pobresa, apoderament, estructura familiar
Ambientals	
Ambient social	Cultura, pressió social, discriminació, suport social, comunitat, participació social, participació religiosa, crim, gènere
Ambient físic	Aire, aigua, vivenda, condicions de treball, soroll, seguretat pública, disseny urbà, comerços (localització, accessibilitat, qualitat), comunicació del transport (rodat, tren, vianants, aeri, marítim), ús de sòl, maneig d'aigües residuals, energia, agricultura, clima, aliments, espais verds
Ambient econòmic	Taxa de desocupació, taxa d'inversió, taxa d'interès, taxa d'inflació

Institucionals

Serveis públics	Accés a serveis públics (localització, accessibilitat per discapacitats, cost), qualitat dels serveis (salut, educació, vivenda, socials, oci, ocupació, seguretat, transport públic)
Serveis de salut	Atenció primària, hospitalària
Serveis d'emergència	Prevenició d'incendis, ambulàncies
Polícia	Regulació del trànsit, reduccions del crim
Autoritats municipals i govern local	Provisió de vivenda, disposicions aigua, educació
Organismes no governamentals, grups comunitaris	Apoderament comunitari

Polítiques

Polítiques públiques	Polítiques, regulacions, lleis, objectius, llindars, prioritats, normes, metes; Econòmiques, socials, ambientals, salut; Locals, regionals, nacionals
----------------------	---

Exemple de la Guia AIS – Secció “Abast” – avanç de POUM Súria.

 	Abast				
	Determinant específic de salut	Categories de determinant de la salut			Població impactada
		Tipus de canvi en el determinant (s'incrementa, disminueix o neutre)		Activitat o estadi del projecte que produirà el canvi (construcció, operació, desmantellament).	
Propostes de l'avanç del POUM Súria					
Ajust dels paràmetres urbanístics destinats a activitats econòmiques, afavorint la implementació de mitjanes i gran empreses. Formació de grans lots urbanístics	Taxa d'ocupació	Incrementa	Ambient econòmic	operació	Població activa (18-65 anys), tots dos sexes, nivell educatiu no especificat / No s'especifica si és població local o no.
La completió del sistema d'espais lliure i equipaments. Parc lineal enfront del riu.	Activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
Mobilitat					
Voreres més amples en carrers específiques	Activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
Accessibilitat al Poble Vell. Ampliació de voreres, accés a bicicletes, espais lliure i d'esport, connectivitat, ús mixt de sòl	Activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	Taxa d'ocupació	Incrementa	Ambient econòmic	operació	Població activa (18-65 anys), tots dos sexes, nivell educatiu no especificat / No s'especifica si és població local o no.
Xarxa d'itineraris quotidians per a vianants i ciclistes	Activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
Millora d'accessos a la zona industrial de la Pobla des de la carretera C-55 i C-1410	Activitat física	Disminueix	Comportament / Estil de vida	operació	Treballadors de la zona industrial
	Seguretat viària	Incrementa	Ambient físic	operació	Treballadors de la zona industrial
Nova estació de ferrocarril de Súria	Activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	Seguretat viària	Incrementa	Ambient físic	operació	Tota la població
	Contaminació de l'aire	Disminueix	Ambient físic	operació	Tota la població
	Soroll del trànsit	Disminueix	Ambient físic	operació	Tota la població
	Soroll del tren	Incrementa	Ambient físic	operació	Habitants propers a les vies del tren
Aparcaments davant de l'estació del tren	Activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	Seguretat viària	Incrementa	Ambient físic	operació	Tota la població
	Contaminació de l'aire	Disminueix	Ambient físic	operació	Tota la població
	Soroll del trànsit	Disminueix	Ambient físic	operació	Tota la població

Exemple de la Guia AIS – Secció “Abast” – POUM Castellar del Vallès.

 	Abast				Població impactada
	Determinant específic de salut	Categories de determinant de la salut		Activitat o estadi del projecte que produirà el canvi (construcció, operació, desmantellament).	
		Tipus de canvi en el determinant (s'incrementa, disminueix o neutre)			
Propostes del POUM Castellar del Vallès					
SISTEMA D'ESPais LLIURES					
<p>Normativització i reglamentació en general del sòl no urbanitzable, estudiant les possibles compatibilitats d'usos i la millora qualitativa dels espais d'horta, lliures i naturals.</p>	activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	Capital social	Incrementa	Ambient social	operació	Tota la població
	Dieta	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	estrès	Incrementa	Salut mental	operació	Tota la població
<p>La façana del riu Ripoll</p> <p>Projectar la ciutat, amb una especial atenció a la façana del riu Ripoll, millorant la seva accessibilitat i obrint la ciutat al riu.</p>	estrès	Incrementa	Salut mental	operació	Tota la població
SISTEMA D'EQUIPAMENTS					
<p>Millorar l'estàndard, l'ordenació i la regulació de sòls destinats a equipaments i espais lliures, que constitueixen la base de la qualitat urbana del poble.</p>	activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	educació		Serveis públics	operació	població infantil
	atenció primària		Serveis de salut	operació	Tota la població
	culturals		Serveis públics	operació	Tota la població
ACTIVITAT ECONÒMICA					
<p>Incorporar nous usos: -Us religiós -Us terciari (oficines i serveis) -Us hoteler -Us tecnològic i d'investigació</p>	Taxa d'ocupació	Incrementa	Ambient econòmic	operació	Població activa (18-65 anys), tots dos sexes, nivell educatiu no especificat / No s'especifica si és població local o no.
HABITATGE					
<p>Reorientar el model residencial vigent, amb un major i més decidida aposta per l'habitatge plurifamiliar i en especial per l'habitatge protegit.</p>	Provisió d'habitatge	Incrementa	Autoritats municipals i govern local	operació	Població amb escassos recursos econòmics
MOBILITAT					
<p>Ordenar la mobilitat del poble, amb especial atenció a la mobilitat tova i preferència pels desplaçaments a peu front als desplaçaments en mitjans motoritzats.</p>	activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
	activitat física	Incrementa	Comportament / Estil de vida	operació	Tota la població
<p>Integrar les futures noves infraestructures de la mobilitat urbana i territorial, viàries i ferroviàries, en el nou projecte de ciutat.</p>	seguretat viària	Incrementa	Ambient físic	operació	Tota la població
	Contaminació de l'aire	Disminueix	Ambient físic	operació	Tota la població
	Soroll del trànsit	Disminueix	Ambient físic	operació	Tota la població
	Soroll del tren	Incrementa	Ambient físic	operació	Habitants propers a les vies del tren

3.5 Impactes en Salut

Els impactes en salut inclouen estats de salut definits, i/o indicadors de morbiditat, mortalitat, així com indicadors de benestar. La definició de resultats en salut és tan complicada com la definició de salut. La salut és el resultat de la relació dinàmica entre la gent i el seu entorn social, cultural, físic i econòmic. La direcció de l'impacte es pot descriure com impactes en salut positius, negatius o neutres.

El procés de selecció d'impactes en salut inclou els següents passos:

- Direccionalitat dels impactes en salut (beneficioses o adverses),
- Capacitat de medició (calculable o qualitativa),
- Grau de certesa o nivell d'evidència (definitiu, possible o especulatiu),
- Població impactada (grups d'edat, sexe, estat socioeconòmic, educació, religió, etc.),
- Temporalitat de l'impacte (curt i/o a llarg termini),
- Àrea geogràfica impactada (carrers, barris, municipis, regió),
- Opinió de la comunitat (incloure determinants o impactes no considerats anteriorment).

3.5.1 Direccionalitat dels impactes en salut

El POUM tindrà segurament un efecte positiu sobre alguns determinants de la salut (marcats en verd en l'eina d'Excel), i negatiu sobre altres (marcats en vermell). L'única forma lògica de combinar els canvis en determinants de salut per arribar a una conclusió sobre el conseqüent canvi en els resultats en salut és a través dels arguments raonats.

Per exemple, la incidència de malalties cardiovasculars podria incrementar-se per:

- Increment en l'ús de vehicles motoritzats (increment d'emissions de contaminants de l'aire i soroll);
- Reducció de l'activitat física associada als viatges quotidians, pel desplaçament modal de mitjans de transport actiu (caminar, bicicleta) a modes més sedentaris (cotxe).

Els impactes en salut es troben dins dels següents grups:

- No s'esperen canvis significatius,
- Els impactes són multifactorials i difícils d'estimar, i no es pot establir associació entre els canvis en determinants de salut i els canvis en salut,
- Impactes pels quals hi ha una "associació clara" entre els canvis en els determinants de salut i els resultats positius, negatius o neutres en salut.

3.5.2 Capacitat de medició

La possibilitat de medició de l'impacte es pot dividir en:

- Calculable (quan és possible mesurar-lo o estimar-lo)
- Qualitatiu (quan no és possible mesurar-lo o estimar-lo)

3.5.3 Grau de certesa o nivell d'evidència

L'evidència pot venir d'un gran nombre de fonts (p.ex. informes, estudis, opinions d'experts i opinions dels interessats/implicats) i poden tenir diferent grau de fiabilitat.

Els tres tipus d'evidència que existeixen són:

- Definitiva (evidència robusta, per exemple: estudis de tipus metaanàlisi, cohorts o casos i controls)
- Possible (evidència suggerent, per exemple: estudis transversals, ecològics, o qualitatius)
- Especulativa (opinió)

3.5.4 Població impactada

Durant aquest pas és important definir qui es veurà afectat amb el POUM. Per això és important definir la població segons grups d'edat, sexe, estat socioeconòmic, educació, religió, etc.

3.5.5 Temporalitat de l'impacte

La temporalitat de l'impacte fa referència a quan s'espera que els efectes en salut apareguin després del canvi en els determinants en salut.

Els impactes a curt termini es poden definir com impactes durant els primers 6 mesos del canvi en el determinant de salut, i llarg termini es pot definir com impactes que afecten després de 6 mesos del canvi en el determinant de salut.

Per exemple, el soroll del trànsit produeix efectes a curt termini com dificultat per agafar el son, i a llarg termini incrementa la pressió arterial desencadenant malalties cardiovasculars.

3.5.6 Àrea geogràfica impactada

L'àrea geogràfica ajuda a determinar quina població estarà impactada i la distribució d'aquests impactes. Per això és important definir quina àrea geogràfica estarà impactada, com carrers, barris, municipis, regió, etc.

3.5.7 Opinió de la comunitat

A l'AIS s'ha d'incorporar la veu de la comunitat/implicats en els possibles efectes (determinants i impacte en salut) del projecte.

En base a la llista de determinants de salut seleccionada pel grup de treball, s'haurà d'identificar si hi ha algun altre determinant que el grup d'experts no ha tingut en compte i la comunitat si tindrà en compte.

L'opinió de la comunitat es pot incorporar a través d'una consulta ciutadana amb una enquesta o mitjançant un taller. Aquestes formes de participació ciutadana hauran de ser contemplades com una part del procés de participació previst en l'avanç del POUM.

Exemple de la Guia AIS – Secció “Impactes en Salut” – avanç de POUM Súria.

 	Impactes en salut							
			Capacitat de mesurament	Grau de certesa d'evidència (nivell)	Població impactada	Temporalitat de l'impacte	Àrea geogràfica impactada	Opinió de la comunitat
	Positiu - efectes beneficiosos	Negatiu- efectes adversos	Qualitativa (QL). Calculable (CA).	Definitiu (D). Possible (PO). Especulatiu (ES).	Grups d'edat, sexe, estat socioeconòmic, educació, religió, etc.	Curt i / o llarg termini.	Carrers, barris, municipis, regió.	(Incloure determinants o impactes no considerats anteriorment)
Propostes de l'avanç del POUM Súria								
Ajust dels paràmetres urbanístics destinats a activitats econòmiques, afavorint la implementació de mitjanes i gran empreses. Formació de grans lots urbanístics	x		Calculable (CA)	PO	Població activa (18-65 anys), tots dos sexes, nivell educatiu no especificat / No s'especifica si és població local o no.	Llarg termini	Municipi	
La compleció del sistema d'espais lliure i equipaments. Parc lineal enfront del riu.	x		Calculable (CA)	D	Tota la població	Curt i llarg termini	Carrer	
Mobilitat								
Voreres més amples en carrers específiques	x		Calculable (CA)	D	Tota la població	Curt i llarg termini	Carrer	
Accessibilitat al Poble Vell. Ampliació de voreres, accés a bicicletes, espais lliure i d'esport, connectivitat, ús mixt de sòl	x		Calculable (CA)	D	Tota la població	Curt i llarg termini	Barri	
	x		Calculable (CA)	PO	Població activa (18-65 anys), tots dos sexes, nivell educatiu no especificat / No s'especifica si és població local o no.	Llarg termini	Barri	
Xarxa d'itineraris quotidians per a vianants i ciclistes	x		Calculable (CA)	D	Tota la població	Curt i llarg termini	Barri	
Millora d'accesos a la zona industrial de la Pobla des de la carretera C-55 i C-1410		x	Calculable (CA)	D	Treballadors de la zona industrial	Curt i llarg termini	Barri	
	x		Calculable (CA)	D	Treballadors de la zona industrial	Curt i llarg termini	Barri	

Exemple de la Guia AIS – Secció “Impactes en Salut” – avanç de POUM Castellar del Vallès.

 		Impactes en salut						
		Capacitat de mesurament	Grau de certesa d'evidència (nivell)	Població impactada	Temporalitat de l'impacte	Àrea geogràfica impactada	Opinió de la comunitat	
Positius - efectes beneficiosos	Negatius- efectes adversos	Qualitativa (QL), Calculable (CA).	Definitiu (D), Possible (PO), Especulatiu (ES).	Grups d'edat, sexe, estat socioeconòmic, educació, religió, etc.	Curt i / o llarg termini.	Carrers, barris, municipis, regió.	(Incloure determinants o impactes no considerats anteriorment)	
Propostes del POUM Castellar del Vallès								
SISTEMA D'ESPAIS LLIURES								
Normativització i reglamentació en general del sòl no urbanitzable, estudiant les possibles compatibilitats d'usos i la millora qualitativa dels espais d'horta, lliures i naturals.	x	Calculable (CA)	PO	Tota la població	Curt i llarg termini	municipi		
	x	Calculable (CA)	PO	Toda la població	Curt i llarg termini	municipi		
	x	Calculable (CA)	PO	Toda la població	Curt i llarg termini	municipi		
	x	Qualitativa (QL)	PO	Toda la població	Curt i llarg termini	municipi		
La façana del riu Ripoll								
Projectar la ciutat, amb una especial atenció a la façana del riu Ripoll, millorant la seva accessibilitat i obrint la ciutat al riu.	x	Qualitativa (QL)	PO	Toda la població	Curt i llarg termini	municipi		
SISTEMA D'EQUIPAMENTS								
Millorar l'estàndard, l'ordenació i la regulació de sòls destinats a equipaments i espais lliures, que constitueixen la base de la qualitat urbana del poble.	x	Calculable (CA)	PO	Tota la població	Curt i llarg termini	municipi		
	x	Qualitativa (QL)	PO	Població infantil	Curt i llarg termini	municipi		
	x	Qualitativa (QL)	D	Toda la població	Curt i llarg termini	municipi		
	x	Qualitativa (QL)	ES	Toda la població	Curt i llarg termini	municipi		
ACTIVITAT ECONÒMICA								
Incorporar nous usos: -Us religiós -Us terciari (oficines i serveis) -Us hoteler -Us tecnològic i d'investigació	x	Calculable (CA)	PO	Població activa (18-65 anys), tots dos sexes, nivell educatiu no especificat / No s'especifica si és població local o no.	Llarg termini	municipi		

3.6 Recomanacions -Desenvolupament de propostes derivades de l' AIS

A aquesta secció s'hauran d'incorporar les recomanacions derivades de l' AIS, que haurien de ser considerades dins del POUM. En aquest procés s'ha d'iniciar la prioritització de les recomanacions i identificar a qui es dirigiran; això ajudarà a incrementar el seu impacte final.

Aquesta fase de l' AIS ha de considerar que les recomanacions poden estar relacionades amb:

- Canvis en polítiques/projectes
- Priorització de les propostes
- Activitat o estadi del projecte on es recomana la intervenció
- Accions dels actors per millorar els beneficis en salut
- treball o informació futura que podria ser necessària (això fa referència a la recollida d'indicadors relacionats amb els determinants en salut i els impactes en salut, en el cas que no existeixi aquesta en altres fonts de dades existents)

3.6.1 Canvis en polítiques/projectes

Aquesta secció inclou l'especificació de les recomanacions dirigides a les polítiques o projectes contemplats o inclosos en el POUM. Especialment les recomanacions que poden afavorir els impactes beneficiosos per a la salut i reduir o atenuar els impactes negatius en la salut del POUM.

3.6.2 Priorització de la comunitat

Aquesta secció espera captar la percepció de la ciutadana en qüestió a les seves prioritats. El treball de consulta a la comunitat haurà d'incloure la identificació i prioritització de les recomanacions.

De la mateixa manera que en el pas on s'obté l'opinió de la comunitat, per la prioritització serà necessària una consulta ciutadana, amb una enquesta o a mitjançant un taller. Aquestes formes de participació ciutadana però hauran de ser contemplades com una part del procés de participació previst en l'avanç del POUM.

3.6.3 Tipus d'impacte en la salut

Aquesta secció espera identificar quin tipus d'impacte en salut és l'estimat. L'exemple més freqüentment usat en las AIS és: molt advers (mortalitat o incapacitat permanent), advers (no mortal o incapacitat temporal), sense impacte, beneficis

(millora en la salut i/o en els factors de risc) o molt beneficiós (millora en l'esperança de vida). En el cas dels efectes adversos (no mortal o incapacitat temporal) es pot a més utilitzar un gradient de severitat si l'avaluador ho considera pertinent. Per exemple: un efecte advers podria ser una lesió de trànsit o no mortal, però aquestes lesions també tenen un gradient de severitat, podent variar des d'una contusió fins a una fractura. L'estimació de la severitat no és necessària en tots els casos, i es realitzarà quan el tècnic de salut ho cregui convenient.

Aquest exercici és d'utilitat per poder incloure la dimensió del tipus d'impacte en una matriu de prioritització i poder suggerir la implementació de recomanacions.

3.6.4 Freqüència o número de població impactada

Aquesta secció té com a finalitat identificar el número o la freqüència d'afectació de la població. El número d'afectats es pot expressar com un total o com una freqüència. Per exemple: 100 persones impactades o un 3% de la població. Això servirà també per construir una matriu de prioritització per escollir les recomanacions que haurien de ser implementades de forma més important i immediata dins del POUM. Una escala recomanada per classificar el percentatge de població impactada és alt (afecta >60%), mitjà (60-30%) o baix (< 30%).

3.6.5 Rang final de prioritització

El rang final de prioritització es basa en una matriu construïda amb els dos passos anteriors (tipus d'impacte i freqüència o número de població impactada). Es recomana que aquesta prioritització la realitzi un expert en salut, per reduir el biaix de percepció del risc present en la opinió pública sobre certs factors d'exposició.

A continuació es presenta la matriu de prioritització recomanada per ser utilitzada en l'AIS d'un POUM.

		Freqüència o número de persones impactades		
		Alt	Mitjà	Baix
Impacte en la salut	Molt advers	1	2	3
	Advers	2	2	3
	Sense impacte	0	0	0
	Beneficiós	2	2	3
	Molt beneficiós	1	2	3

3.6.6 Solucions Win-Win

Aquest pas ajuda a identificar les recomanacions proposades del POUM que puguin beneficiar tant a la intervenció urbanística com a la salut de la població. L'estimació de les solucions Win-Win es realitzen mitjançant una matriu on s'inclouen dues perspectives, la de la intervenció urbanística o la de la salut. En ambdós casos s'haurà d'identificar si les recomanacions generades afecten favorablement o no a la intervenció urbanística i a la salut.

Les solucions Win-Win són aquelles que afavoreixen tant a la intervenció urbanística com a la salut, i són aquestes les que es poden promoure des de l'AIS. En cas d'identificar solucions on la salut o la intervenció urbanística perd, s'ha de consensuar recomanacions tractant de millorar les perspectives d'ambdues àrees. Si es troben recomanacions que no ajuden a la intervenció urbanística ni a la salut, s'han de tornar a formular les recomanacions amb l'objectiu de millorar la salut i la intervenció urbanística.

		Intervenció urbanística	
		guanya	perd
Salut	guanya	Win-Win	disminueix el projecte
	perd	Ignora els impactes en salut	Estancament

3.6.7 Activitat o estadi del projecte on es recomana la intervenció

Aquest pas ajuda a identificar en quina part del projecte s'ha d'implementar la recomanació. Els passos del projecte s'agrupen en tres: construcció, operació i desmantellament.

3.6.8 Accions per millorar els beneficis en salut

Aquest pas ajuda a identificar accions que ajudaran a incrementar els beneficis en salut relacionats amb les intervencions urbanístiques. Això ajudarà a millorar l'èxit i l'aplicabilitat de les recomanacions.

3.6.9 Actors responsables de les accions

Aquest pas fa referència als actors que tenen la competència/responsabilitat en l'execució de les accions esmentades en el pas anterior. La majoria de las accions seran executades pel Municipi; en aquest cas es podrà incorporar el departament o sector del municipi responsable de d'aquesta acció. Pels casos en que el municipi no tingui la competència d'executar les

accions, es recomanarà que s'identifiqui quins actors hauran de ser informats per implementar les accions esmentades (p.ex. Diputació, ADIF, Autoritat metropolitana, etc.)

3.6.10 Treball o Informació futura que serà necessària.

Aquest pas ajuda a identificar la informació, accions i taques que seran necessàries per fer un seguiment o implementar les recomanacions, accions i/o accedir als actors relacionats amb el POUM. Veure un exemple en les taules següents sobre "Recomanacions".

Exemple de la Guia AIS – Secció “Recomanacions” – avanç de POUM Súria.

Avaluació d'Impactes en Salut									
ISGlobal <small>Barcelona Institute for Global Health</small> Diputació Barcelona	Recomanacions - Desenvolupament de propostes derivades de l'EIS					Activitat o estadi del projecte on es recomana la intervenció	Accions per millorar els beneficis en salut	Actors responsables de les accions	Treball o informació futura que serà necessària
	Canvis en polítiques / projectes (Propostes derivades de l'EIS)	Priorització de la comunitat (ordre numèric ascendent)	Tipus d'impacte en la salut (Molt advers, advers, sense impacte, beneficiós, molt beneficiós).	Freqüència o nom de població impactada (Alt, mitjà, baix).	Rang final de priorització.				
Propostes de l'avanç del POUM Súria									
Ajust dels paràmetres urbanístics destinats a activitats econòmiques, afavorint la implementació de mitjans i gran empreses. Formació de grans lots urbanístics	Adequar les activitats econòmiques a les característiques d'educació i entrenament de la població local. Promoure regulacions que afavoreixin els pobladors del municipi.	molt beneficiós	medi	2	Win-Win	Construcció / incorporació de regulació i adequació de les activitats econòmiques als treballadors	Preferència a activitats econòmiques que paguin emprar al perfil dels residents del municipi especialment dels aturats.	Municipi	Taxa d'atur local
La completió del sistema d'espais lliure i equipaments. Parc lineal enfront del riu.	Afavorir l'accessibilitat dels espais lliures i del parc lineal, i mantenir la qualitat, seguretat, neteja de l'espai lliure	molt beneficiós	alt	1	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat, i manteniment de l'espai lliure	Municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat, seguretat, neteja.
Mobilitat									
Voreres més amples en carrers específiques	Afavorir l'accessibilitat, la seguretat viària, la connectivitat amb la resta d'infraestructures i punts d'atracció.	molt beneficiós	alt	1	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat, seguretat via i connectivitat	Municipi	Enquesta de mobilitat
Accessibilitat al Poble Vell. Ampliació de voreres, accés a bicicletes, espais lliure i d'esport, connectivitat, ús mixt de sòl	Afavorir l'accessibilitat, la seguretat viària, la connectivitat amb la resta d'infraestructures i punts d'atracció.	molt beneficiós	alt	1	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat, seguretat via i connectivitat	Municipi	Enquesta de mobilitat / enquesta de salut
	Adequar les activitats econòmiques a les característiques d'educació i entrenament de la població local. Promoure regulacions que afavoreixin els pobladors del municipi.	beneficiós	medi	2	Win-Win	Construcció / incorporació de regulació i adequació de les activitats econòmiques als treballadors	Preferència a activitats econòmiques que paguin emprar al perfil dels residents del municipi especialment dels aturats.	Municipi	Taxa d'atur local
Xarxa d'itineraris quotidians per a vianants i ciclistes	Afavorir l'accessibilitat, la seguretat viària, la connectivitat amb la resta d'infraestructures i punts d'atracció.	molt beneficiós	alt	1	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat, seguretat via i connectivitat	Municipi	Enquesta de mobilitat
Millora d'accés a la zona industrial de la Pobla des de la carretera C-55 i C-1410	Afavorir l'accés per altres mitjans de transport, especialment transport públic. Considerar l'accés per a ciclistes i vianants	advers	medi	2	Ignora els impactes en salut	operació	Considerar afavorir l'accés a altres modes de transport	Diputació / Municipi	Enquesta de mobilitat a la feina
	Considerar seguretat viària d'altres modes de transport	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar afavorir la seguretat viària d'altres modes de transport	Diputació / Municipi	registre d'accidents i lesions de trànsit
Nova estació de ferrocarril de Súria	Afavorir l'accessibilitat, la seguretat viària, la connectivitat amb la resta d'infraestructures i punts d'atracció.	beneficiós	alt	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat, seguretat via i connectivitat	Municipi	Enquesta de mobilitat

Exemple de la Guia AIS – Secció “Recomanacions”- POUM Castellar del Vallès.

 		Avaluació d'Impactes en Salut								
		Recomanacions - Desenvolupament de propostes derivades de l'EIS					Activitat o estadi del projecte on es recomana la intervenció	Accions per millorar els beneficis en salut	Actors responsables de les accions	Treball o informació futura que serà necessària
Canvis en polítiques / projectes		Priorització de propostes			Solucions					
(Propostes derivades de l'EIS)	Priorització de la comunitat (ordre numèric ascendent)	Tipus d'impacte en la salut (Molt advers, advers, sense impacte, beneficiós, molt beneficiós)	Freqüència o nom de població impactada (Alt, mitjà, baix)	Rang final de prioritització						
Propostes del POUM Castellar del Vallès										
SISTEMA D'ESPAIS LLIBRES										
Normativització i reglamentació en general del lloc no urbanitzable, estudiant les possibles compatibilitats d'usos i la millora qualitativa dels espais d'horta, llures i naturals.	Afavorir l'accessibilitat, estètica, seguretat, neteja de l'espai llure.	molt beneficiós	alt	1	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i manteniment de l'espai llure	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat, seguretat, neteja.	
	Afavorir l'accessibilitat, estètica, seguretat, neteja de l'espai llure.	beneficiós	alt	3	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i manteniment de l'espai llure	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat, seguretat, neteja.	
	Promocionar y facilitar el cultiu de hortalizas de temporada.	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Facilitar i promocionar el cultiu d'hortalisses de temporada	municipi	Freqüència d'ús, tipus d'hortalisses.	
	Afavorir l'accessibilitat, estètica, seguretat, neteja de l'espai llure.	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i manteniment de l'espai llure	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat, seguretat, neteja.	
La façana del riu Ripoll										
Projectar la ciutat, amb una especial atenció a la façana del riu Ripoll, millorant la seva accessibilitat i obrint la ciutat al riu.	Afavorir l'accessibilitat, estètica, seguretat, neteja de l'espai llure.	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i manteniment de l'espai llure	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat, seguretat, neteja.	
SISTEMA D'EQUIPAMENTS										
Millorar l'estàndard, l'ordenació i la regulació de jocs destinats a equipaments i espais llures, que constitueixen la base de la qualitat urbana del poble.	Afavorir l'accessibilitat, la seguretat viària, la connectivitat amb la resta d'infraestructures i punts d'atracció.	molt beneficiós	alt	1	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i qualitat	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat	
	Afavorir l'accessibilitat i qualitat	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i qualitat	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat	
	Afavorir l'accessibilitat i qualitat	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i qualitat	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat	
	Afavorir l'accessibilitat i qualitat	beneficiós	medi	2	Win-Win	construcció i operació	Considerar l'accessibilitat i qualitat	municipi	Satisfacció de l'usuari, accessibilitat	
ACTIVITAT ECONÒMICA										
Incorporar nous usos: -Us religiós -Us terciari (oficines i serveis) -Us hoteler -Us tecnològic i d'investigació	Adequar les activitats econòmiques a les característiques d'educació i entrenament de la població local. Promoure regulacions que afavoreixin els pobladors del municipi.	beneficiós	medi	2	Win-Win	Construcció / incorporació de regulació i adequació de les activitats econòmiques als treballadors locals	Preferència a activitats econòmiques que puguin emprar al perfil dels residents del municipi especialment dels aturats.	municipi	Taxa d'atur local	

3.7 Indicadors

Els indicadors fan referència a les dades que han de ser obtingudes per monitorar i avaluar els impactes del POUM en els determinants o impactes en salut. [La Guia d'Entorn Urbà i Salut](#), produïda per la Diputació de Barcelona, ofereix una descripció general dels determinants de salut relacionats amb l'ambient urbà on es poden identificar impactes i determinants que poden ajudar a definir els indicadors.

3.7.1 Dels determinants en salut

Els indicadors específics dels determinants en salut fan referència a les exposicions que s'esperen que produeixin un impacte en la salut. Es recomana tenir indicadors dels determinants perquè és possible que sigui més fàcil detectar un canvi en els determinants en comparació amb els impactes en salut.

3.7.2 Dels impactes en salut

Els indicadors en salut fan referència a les malalties, lesions, mortalitat o qualsevol indicador en salut, que pugui ser registrat i en el que s'espera un canvi relacionat amb les propostes del POUM.

A continuació es presenta una taula amb els exemples d'indicadors relacionats als determinants i impactes en salut (que poden no estar segregats a nivell municipal):

Categories de determinant de salut	Determinants de la salut	Indicadors dels determinants	Font d'informació	Impactes en la salut	Indicadors dels impactes	Font d'informació
Comportament/ Estil de vida	Activitat física	% de població activa o sedentària	Enquesta de salut (Departament de Salut)	Malaltia cardiovascular	Incidència, prevalença o hospitalitzacions de malalties cardiovasculars	Registre de malalties (SIDIAP/ Indicadors de salut local)
Comportament/ Estil de vida	Dieta	% de consum de verdures i fruites	Enquesta de salut (departament de salut)	Càncer de colon	Incidència, prevalença o hospitalitzacions de càncer de colon	Registre de malalties (SIDIAP/ Indicadores de salut local)
Comportament/ Estil de vida	Ocupació	% de treballadors a l'atur	Enquesta de salut (Departament de Salut)	Benestar general	Nivell de salut auto-percebuda	Enquesta de salut (Institut d'estadística/ Departament de Salut)

Categories de determinant de salut	Determinants de la salut	Indicadors dels determinants	Font d'informació	Impactes en la salut	Indicadors dels impactes	Font d'informació
Ambient social	Capital social	nivell de participació ciutadana	POUM	Benestar general	Nivell de salut auto-percebuda	Enquesta de salut (Institut d'estadística/ Departament de Salut)
Ambient físic	Contaminació de l'aire	Concentració de contaminants (mitjana anual/ diària)	Informe/registre de qualitat de l'aire (Departament de Medi Ambient /Salut)	Asma en nens	Incidència, prevalença o hospitalitzacions d'asma en nens	Registre de malalties (SIDIAP/ Indicadors de salut local)
Ambient físic	Soroll de trànsit	Nivell de soroll de trànsit (decibels al matí, tarda, nit)	Informe/registre de soroll (Departament de Medi Ambient /Salut)	Hipertensió arterial	Incidència, prevalença o hospitalitzacions d'hipertensió arterial	Registre de malalties (SIDIAP/ Indicadors de salut local)
Ambient físic	Temperatura ambiental	Número d'onades de calor a l'any / temperatura màxima per dia	Informe/registre d'onades de calor (Departament de Medi Ambient /Salut)	Malalties respiratòries	Número d'hospitalitzacions de malalties respiratòries	Registre de malalties (SIDIAP/ Indicadors de salut local)

Categories de determinant de salut	Determinants de la salut	Indicadors dels determinants	Font d'informació	Impactes en la salut	Indicadors dels impactes	Font d'informació
Ambient físic	Àrees verdes	% de verdor urbà / % espai urbà dedicat a àrees verdes	POUM	Salut mental	% població amb percepció de bona Salut i benestar mental	Enquesta de salut (Institut d'Estadística/ Departament de Salut)
Ambient físic	Contaminació de l'aigua	Concentració de trihalometans en aigua d'aixeta	Informe/registre de trihalomentans en aigua potable (Departament de Medi Ambient /Salut)	Càncer de bufeta	Incidència, prevalença o hospitalitzacions de càncer de bufeta	Registre de malalties (SIDIAP/ Indicadors de salut local)

Exemple de la Guia AIS – Secció “Indicadors” – avanç de POUM Súria.

 	Avaluació d'Impactes en Salut	
	Indicadors	
	Dels determinants en salut	Dels impactes en salut
Propostes de l'avanç del POUM Súria		
Ajust dels paràmetres urbanístics destinats a activitats econòmiques, afavorint la implementació de mitjanes i gran empreses. Formació de grans lots urbanístics	Taxa d'ocupació	Estat de salut general de la població.
La completió del sistema d'espais lliure i equipaments. Parc lineal enfront del riu.	Nivell d'activitat física en la població	Estat de salut general de la població.
Mobilitat		
Voreres més amples en carrers específiques	Nombre de vianants	Estat de salut general de la població.
Accessibilitat al Poble Vell. Ampliació de voreres, accés a bicicletes, espais lliure i d'esport, connectivitat, ús mixt de sòl	Nombre de vianants i ciclistes / nivell d'activitat física en la població	Estat de salut general de la població.
	Taxa d'ocupació	Estat de salut general de la població.
Xarxa d'itineraris quotidians per a vianants i ciclistes	Nombre de vianants i ciclistes	Estat de salut general de la població.
Millora d'accessos a la zona industrial de la Pobla des de la carretera C-55 i C-1410	Nombre de viatges en cotxe, transport públic, transport actiu / activitat física	Estat de salut general de la població.
	Nombre d'accidents de trànsit per mode de transport	Nombre i gravetat de lesions de trànsit
Nova estació de ferrocarril de Súria	Nombre de viatges per mode de transport / nivell d'activitat física	Estat de salut general de la població.
	Nombre d'accidents de trànsit per mode de transport	Nombre i gravetat de lesions de trànsit
	Nombre de viatges per mode de transport	Malalties respiratòries, cardiovasculars, baix pes en néixer, diabetis tipus 2, etc.
	Nombre de viatges per mode de transport	Hipertensió arterial, malalties cardiovasculars, insomni, estrès, salut autopercebuda
	Nivell de soroll de tren	Hipertensió arterial, malalties cardiovasculars, insomni, estrès, salut autopercebuda

Exemple de la Guia AIS – Secció “Indicadors” – POUM Castellar del Vallès.

 	Avaluació d'Impactes en Salut	
	Indicadors	
	Dels determinants en salut	Dels impactes en salut
Propostes del POUM Castellar del Vallès		
<p>SISTEMA D'ESPAIS LLIBRES</p> <p>Normativització i reglamentació en general del sòl no urbanitzable, estudiant les possibles compatibilitats d'usos i la millora qualitativa dels espais d'horta, lliures i naturals.</p> <p>La façana del riu Ripoll</p> <p>Projectar la ciutat, amb una especial atenció a la façana del riu Ripoll, millorant la seva accessibilitat i obrint la ciutat al riu.</p> <p>SISTEMA D'EQUIPAMENTS</p> <p>Millorar l'estàndard, l'ordenació i la regulació de sòls destinats a equipaments i espais lliures, que constitueixen la base de la qualitat urbana del poble.</p> <p>ACTIVITAT ECONÒMICA</p> <p>Incorporar nous usos: -Us religiós -Us terciari (oficines i serveis) -Us hoteler -Us tecnològic i d'investigació</p> <p>HABITATGE</p> <p>Reorientar el model residencial vigent, amb un major i més decidida aposta per l'habitatge plurifamiliar i en especial per l'habitatge protegit.</p> <p>MOBILITAT</p> <p>Ordenar la mobilitat del poble, amb especial atenció a la mobilitat tova i preferència pels desplaçaments a peu front als desplaçaments en mitjans motoritzats.</p> <p>Integrar les futures noves infraestructures de la mobilitat urbana i territorial, viàries i ferroviàries, en el nou projecte de ciutat.</p>	<p>Nivell d'activitat física en la població</p> <p>Participació social, crim.</p> <p>Consum d'hortalisses</p> <p>Freqüència d'ús d'espais lliures i naturals</p> <p>Freqüència d'ús d'espais lliures i naturals</p> <p>Nivell d'activitat física en la població</p> <p>Nivell educatiu de la població</p> <p>Accés i qualitat del servei</p> <p>Freqüència d'ús de serveis culturals</p> <p>Taxa d'ocupació</p> <p>Accés a habitatge</p> <p>Nombre de vianants</p> <p>Nombre de viatges per mode de transport / nivell d'activitat física</p> <p>Nombre d'accidents de trànsit per mode de transport</p> <p>Nombre de viatges per mode de transport</p> <p>Nombre de viatges per mode de transport</p> <p>Nivell de soroll de tren</p>	<p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població. Lesions o morts violentes.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Estat de salut general de la població.</p> <p>Malalties respiratòries, cardiovasculars, baix pes en néixer, diabetis tipus 2, etc.</p> <p>Hipertensió arterial, malalties cardiovasculars, insomni, estrès, salut autopercebuda</p> <p>Hipertensió arterial, malalties cardiovasculars, insomni, estrès, salut autopercebuda</p>

4 Col·laboradors de la guia.

Diputació de Barcelona

- Catalina Chamorro, Cap del Servei de Salut Pública.
- Manel Herrer, Tècnic de la Unitat de Sanitat Ambiental.
- Sònia Chavero, Tècnica de la Unitat de Promoció de la Salut.
- Lorena Perona, Servei d'Urbanisme

Traducció al català

- Gloria Carrasco, ISGlobal

Setembre 2016

Autoria: David Rojas Rueda

ISGlobal Institut de
Salut Global
Barcelona

Coordinació: Servei de Salut Pública i Servei d'Urbanisme

**Diputació
Barcelona**